

Kmetje, člani njihovih gospodarstev in druge osebe, ki v Republiki Sloveniji (RS) opravljajo kmetijsko dejavnost kot edini ali glavni poklic

1. Splošno o zavarovanju

Kmetje, člani njihovih gospodarstev in druge osebe, ki v RS opravljajo kmetijsko dejavnost kot edini ali glavni poklic, so obvezno zdravstveno zavarovani po 7. točki prvega odstavka 15. člena [Zakona o zdravstvenem varstvu in zdravstvenem zavarovanju](#) (ZZVZZ).

Če je oseba, ki opravlja kmetijsko dejavnost, iz tega naslova pokojninsko in invalidsko zavarovana (obvezno ali prostovoljno), je obvezno vključena tudi v obvezno zdravstveno zavarovanje in zavarovanje za starševsko varstvo.

Če oseba, ki opravlja kmetijsko dejavnost, iz tega naslova ni pokojninsko in invalidsko zavarovana, se obvezno zdravstveno zavaruje, če kmečko gospodarstvo dosega na člana gospodarstva, ki opravlja dejavnost kot edini ali glavni poklic, mesečno najmanj dohodek, ki ustreza znesku 25 % minimalne plače.

Obvezno zdravstveno zavarovanje se začne z dnem pričetka opravljanja kmetijske dejavnosti kot edini ali glavni poklic in se zaključi s prenehanjem opravljanja te dejavnosti oziroma z dnem, ko postane odločba o ugotovljeni I. kategoriji invalidnosti zavarovanca pravnomočna.

2. Šifre podlag za zavarovanje in vrste zavarovanj

Šifra podlage za zavarovanje je odvisna od dejstva ali je oseba hkrati pokojninsko in invalidsko zavarovana in ali je zavarovana kot nosilec kmetijske dejavnosti ali član kmečkega gospodarstva.

Šifre podlage za zavarovanje iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti:

- **051** ali **052** – če oseba izpolnjuje pogoje za prijavo v pokojninsko in invalidsko ter zdravstveno zavarovanje in zavarovanje za starševsko varstvo,
- **064** ali **065** – če je oseba hkrati [prostovoljno vključena v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje](#) po šifri podlage za zavarovanje 007. Zavarovanje po šifri podlage za zavarovanje 064 in 065 vključuje tudi zavarovanje za starševsko varstvo,
- **053** ali **054** – če oseba izpolnjuje pogoje samo za zdravstveno zavarovanje.

3. Šifri podlage za zavarovanje 051 in 052

Po šifri podlage za zavarovanje 051 se obvezno zdravstveno zavarujejo kmetje, ki so nosilci kmetijske dejavnosti, in so vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje po 17. členu [Zakona o pokojninskem in invalidskem zavarovanju](#) (ZPIZ-2).

Po šifri podlage za zavarovanje 052 se obvezno zavarujejo člani kmečkega gospodarstva, ki so vključeni v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje po 17. členu ZPIZ-2.

3.1 Zavezanec za vložitev prijave v zavarovanje (prijava, sprememba in odjava iz zavarovanja) in za plačilo prispevkov

Za zavarovance po šifri podlage za zavarovanje 051 (nosilce kmetijske dejavnosti) je zavezanec za vložitev prijave v zavarovanje in plačilo [prispevkov](#) zavarovanec sam.

Za zavarovance po šifri podlage za zavarovanje 052 (člane kmečkega gospodarstva) je zavezanec za vložitev prijave v zavarovanje in za plačilo prispevka nosilec kmetijske dejavnosti.

3.2 Pogoji in dokazila za ugotavljanje lastnosti zavarovane osebe

Pogoj za obvezno zdravstveno zavarovanje po šifri podlage za zavarovanje 051 in 052 je, da oseba izpolnjuje pogoje za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti.

Pogoji za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje so določeni v 17. členu ZPIZ-2 in so:

- starost najmanj 15 let,
- zdravstvena sposobnost za opravljanje kmetijske dejavnosti, ki jo ugotavlja služba medicine dela,
- na zavarovanega člana najmanj tolikšen katastrski dohodek ali drug dohodek kmečkega gospodarstva, ki ustreza znesku minimalne plače. Premoženjski cenzus znaša 4.894,06 EUR.

Dokazila za ugotavljanje lastnosti zavarovane osebe:

- potrdilo službe medicine dela o zdravstveni sposobnosti za opravljanje kmetijske dejavnosti,
- potrdilo Davčne uprave RS o katastrskem dohodku ali drugem dohodku iz opravljanja kmetijske dejavnosti.

4. Šifri podlage za zavarovanje 064 in 065

Kmetje, ki ne izpolnjujejo premoženjskega cenzusa za obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje, se lahko iz naslova opravljanja kmetijske dejavnosti prostovoljno vključijo v pokojninsko in invalidsko zavarovanje po petem odstavku 25. člena ZPIZ-2 (šifra podlage za zavarovanje 007). Prostovoljen vstop v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje je dopusten za celoten krog oseb, za katere je v 17. členu ZPIZ-2 predvidena obvezna vključitev v zavarovanje.

Za kmete, ki se prostovoljno vključijo v pokojninsko in invalidsko zavarovanje, nastopi obveznost vključitve v obvezno zdravstveno zavarovanje. Kmet ob vstopu v obvezno zdravstveno zavarovanje lahko izbira ali se bo zavaroval za širši ali ožji obseg pravic.

Če se kmet želi zavarovati za širši obseg pravic, se vključi v obvezno zdravstveno zavarovanje po šifri podlage za zavarovanje 064, če se želi zdravstveno zavarovati za ožji obseg pravic, pa se vključi v obvezno zdravstveno zavarovanje po šifri podlage za zavarovanje 065 (več o pravicah iz obveznega zdravstvenega zavarovanja v točki 6).

4.1 Zavezanec za vložitev prijave v zavarovanje (prijava, sprememba in odjava iz zavarovanja) in za plačilo prispevkov

Zavarovanci po šifri podlage za zavarovanje 064 in 065 so sami zavezanci za vložitev prijave v zavarovanje in plačilo [prispevkov](#).

4.2 Pogoji in dokazila za ugotavljanje lastnosti zavarovane osebe

Obveznost zdravstvenega zavarovanja nastopi z dnem prostovoljne vključitve v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje po petem odstavku 25. člena ZPIZ-2 in traja do prenehanja pokojninskega in invalidskega zavarovanja.

Pogoji za prostovoljno vključitev v obvezno pokojninsko in invalidsko zavarovanje (šifra podlage za zavarovanje 007) so:

- starost najmanj 15 let,
- zdravstvena sposobnost za opravljanje kmetijske dejavnosti, ki jo ugotavlja služba medicine dela (potrdilo službe medicine dela o zdravstveni sposobnosti za opravljanje kmetijske dejavnosti),
- dokazilo, da na zavarovanega člana ne dosega najmanj tolikšen katastrski dohodek ali drug dohodek kmečkega gospodarstva, ki ustreza znesku minimalne plače. Premoženjski cenzus mora biti manjši od zneska 4.894,06 EUR (potrdilo Davčne uprave RS o katastrskem dohodku ali drugem dohodku iz opravljanja kmetijske dejavnosti).

5. Šifri podlage za zavarovanje 053 in 054

Kmetje, nosilci kmečkega gospodarstva, ki v RS opravljajo kmetijsko dejavnost kot edini ali glavni poklic, in niso vključeni v pokojninsko in invalidsko zavarovanje, se obvezno zdravstveno zavarujejo, če kmečko gospodarstvo dosega na člana gospodarstva mesečno najmanj tolikšen dohodek kmečkega gospodarstva, ki ustreza znesku 25 % minimalne plače.

Nosilci kmetijske dejavnosti se obvezno zdravstveno zavarujejo po šifri podlage za zavarovanje 053, člani kmečkega gospodarstva pa po šifri podlage za zavarovanje 054.

5.1 Zavezanec za vložitev prijave v zavarovanje (prijava, sprememba in odjava iz zavarovanja) in za plačilo prispevkov

Za zavarovance po šifri podlage za zavarovanje 053 (nosilce kmetijske dejavnosti) je zavezanec za vložitev prijave v zavarovanje in plačilo [prispevkov](#) zavarovanec sam.

Za zavarovance po šifri podlage za zavarovanje 054 (člane kmečkega gospodinjstva) je zavezanec za vložitev prijave v zavarovanje in za plačilo prispevka nosilec kmetijske dejavnosti.

5.2. Pogoji in dokazila za ugotavljanje lastnosti zavarovane osebe

Obveznost zdravstvenega zavarovanja nastopi z dnem pričetka opravljanja kmetijske dejavnosti kot edini ali glavni poklic.

Po določbah 25. in 26. točke 2. člena [Pravil obveznega zdravstvenega zavarovanja](#) (Pravila OZZ) se šteje, da oseba samostojno opravlja poklicno dejavnost kot **edini poklic**, če ni v delovnem razmerju, kot **glavni poklic** pa, če je v delovnem razmerju s krajšim delovnim časom od polnega.

Dokazilo za ugotavljanje lastnosti zavarovane osebe:

- potrdilo Davčne uprave RS o katastrskem dohodku ali drugem dohodku iz opravljanja kmetijske dejavnosti.

6. Pravice iz obveznega zdravstvenega zavarovanja

Zavarovanec po šifri podlage za zavarovanje 051, 052 in 064 je zavarovan za pravico do plačila zdravstvenih storitev, medicinskih pripomočkov, zdravil in živil za posebne zdravstvene namene (več o teh pravicah na tej [povezavi](#), pod naslovom posameznih pravic), pravico do povračila [potnih stroškov](#) v zvezi z uveljavljanjem zdravstvenih storitev ter pravico do [nadomestila plače](#).

Zavarovanec po šifri podlage za zavarovanje 053, 054 in 065 je zavarovan za pravico do zdravstvenih storitev, medicinskih pripomočkov, zdravil in živil za posebne zdravstvene namene in za pravico do povračila potnih stroškov v zvezi z uveljavljanjem zdravstvenih storitev

Te pravice se uveljavljajo v obsegu in skladno s pogoji, določenimi v ZZVZZ in Pravilih OZZ.

Zadržanje pravic v skladu z 78.a členom ZZVZZ

Kmetom oz. članom kmečkega gospodarstva in po njih zavarovanim družinskim članom (razen otrokom) se v skladu s 78.a členom ZZVZZ, v času, ko nimajo poravnanih obveznosti plačevanja prispevkov, zadržijo njihove pravice do plačila zdravstvenih storitev in denarnih dajatev iz naslova obveznega zdravstvenega zavarovanja. Do takrat lahko uveljavijo na račun obveznega zdravstvenega zavarovanja le nujno zdravljenje.

Ko so poravnani neplačani prispevki, se lahko na ZZS uveljavi povračilo stroškov.

Več o zadržanju pravic in povračilu stroškov je na naslednji povezavi: [Postopek zadržanja pravic nerednim plačnikom prispevkov](#).